

Les polítiques de comunicació

Ana Fernández Viso

Grup de Recerca en Estructura i Polítiques de Comunicació Daniel Jones
Departament de Mitjans, Comunicació i Cultura
(Universitat Autònoma de Barcelona)

En aquest capítol es descriu i s'analitza la intensa activitat d'intervenció sobre el sistema de comunicació català protagonitzada pels actors públics en el bienni 2021-2022, després de la paràlisi i els bloquejos polítics que van marcar els dos anys previs. Es presenten les principals mesures legislatives sobre la matèria aprovades per la Unió Europea i el Parlament espanyol, entre les quals destaquen les lleis europees de serveis digitals (DSA) i mercats digitals (DMA) i la proposta de Llei de llibertat dels mitjans de comunicació (MFA), així com la nova Llei general de comunicació audiovisual espanyola, i s'aborden actuacions sobre la renovació dels òrgans de govern dels mitjans públics a Espanya i a Catalunya i del regulador català de l'audiovisual, la gestió dels drets d'autor en l'esfera digital i el foment econòmic del sector.

FERNÁNDEZ VISO, Ana (2023): "Les polítiques de comunicació", a LÓPEZ, Bernat; HUERTAS BAILÉN, Amparo; PERES-NETO, Luiz, eds.: *Informe de la comunicació a Catalunya 2021-2022*. Bellaterra (Cerdanyola del Vallès): Generalitat de Catalunya i Institut de la Comunicació (InCom-UAB), pàg. 17-32.

**El bienni
2021–2022
s’ha caracteritzat
per una intensa
activitat, liderada
des de la Unió
Europea (UE),
d’adaptació del
marc jurídic
europeu a
les noves formes
de producció,
distribució,
comercialització
i consum de
continguts
culturals sorgides
a internet**

.....

1. Introducció¹

Des de l’òptica de les actuacions regulatòries dels poders públics en el sistema de comunicació català, el bienni 2021–2022 s’ha caracteritzat, en primer lloc, per una intensa activitat, liderada des de la Unió Europea (UE), d’adaptació del marc jurídic europeu a les noves formes de producció, distribució, comercialització i consum de continguts culturals sorgides a internet en el segle XXI i promogudes, fonamentalment, per grans plataformes tecnològiques que s’han convertit en actors econòmics globals, cosa que ha plantejat indubtables desafiaments a les polítiques nacionals. En segon lloc, ja a Espanya, per l’aprovació el juliol de 2022 de la nova Llei general de la comunicació audiovisual, que regula, per primera vegada, els serveis d’intercanvi de vídeos a través de plataformes i modifica, entre altres qüestions, el sistema de finançament de la Corporació de Ràdio Televisió Espanyola (CRTVE) i les obligacions de promoció de la diversitat lingüística dels prestadors de serveis de comunicació audiovisual; el canvi de la normativa de drets d’autor en l’àmbit digital, que ha acabat amb la denominada taxa Google o AEDE que pagaven els agregadors de notícies des de 2014, i, a Catalunya, l’elaboració pel Govern de l’avantprojecte d’una nova llei de comunicació audiovisual catalana.

En el terreny de l’acció executiva, en aquest període s’ha dut a terme la renovació dels òrgans de govern tant de les radiotelevisions públiques catalana i espanyola, que han vist, a més, incrementades les aportacions públiques als seus pressupostos, com de l’autoritat audiovisual independent de Catalunya. Així mateix, s’ha completat el procés d’adjudicació, mitjançant subhasta pública, de l’ús de la banda de 700 MHz de l’espectre radioelèctric a operadors privats de telecomunicacions; el Govern d’Espanya ha presentat el pla d’impuls del sector audiovisual “España Hub Audiovisual de Europa”, que preveu invertir 1.603 milions d’euros entre 2021 i 2025; la Generalitat de Catalunya ha recuperat els ajuts dirigits a projectes de mitjans de comunicació comercials que havia deixat de convocar el 2013; i el Consell de l’Audiovisual de Catalunya (CAC) ha atorgat sis noves llicències de ràdio FM de titularitat privada planificades ja en el Pla tècnic nacional de 2006.

Aquestes i altres qüestions de naturalesa política són abordades en els següents epígrafs del capítol, que comença, com no podia ser d’una altra manera, per presentar el marc jurídic per a les activitats de comunicació social que està configurant la UE en el procés de construcció d’un nou mercat únic digital i que estreny inevitablement el marge d’actuació dels governs nacionals en aquesta matèria.

2. Canvis rellevants en el marc jurídic europeu de comunicació

La UE ha continuat el 2022 el procés regulatori iniciat sis anys abans per adaptar el mercat únic europeu a l’era digital, seguint les directrius de la seva Estratègia per al mercat únic digital (DSM) aprovada el 2015.² Pel que fa a l’àmbit de la comunicació social, la Directiva (UE) 2018/1808 va actualitzar la definició del concepte de servei de comunicació audiovisual recollit i regulat en la Directiva 2010/13/UE (Directiva de serveis

1. Aquest text s’ha elaborat en el marc del Grup de Recerca en Estructura i Polítiques de Comunicació Daniel Jones (UAB), reconegut com a grup consolidat de recerca per la Generalitat de Catalunya amb referència 2017 SGT 364 i renovat amb referència 2021 SGR 00125.

2. *Comunicación de la Comisión al Parlamento Europeo, al Consejo, al Comité Económico y Social europeo y al Comité de las Regiones: Una estrategia para el mercado único digital de Europa.*
eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=celex%3A52015DC0192

de comunicació audiovisual, DSCA) i va incloure en aquesta regulació, per primera vegada, els serveis d'intercanvi de vídeos a través de plataformes, i el 2019 s'aprovà la Directiva (UE) 2019/790 sobre els drets d'autor en el mercat únic digital. Ja el 2022 s'ha continuat amb aquesta labor legislativa amb l'aprovació de dos reglaments rellevants per al sector i directament aplicables a tots els Estats membres sense necessitat de normes de transposició: la Llei de serveis digitals (Digital Services Act o DSA)³ i la Llei de mercats digitals (Digital Markets Act o DMA).⁴

La primera defineix un nou marc de drets i obligacions per als proveïdors de serveis digitals que connecten els consumidors amb els béns, serveis o continguts (per exemple, les xarxes socials, les plataformes d'intercanvi de continguts o els buscadors) i reforça la protecció i els drets de la ciutadania, ampliant les responsabilitats i la supervisió de les plataformes digitals i assentant les bases per a una major regulació dels continguts en línia. En aquest sentit, la DSA es proposa crear un entorn digital més segur per a les empreses i consumidors, definir unes responsabilitats clares per a les plataformes i les xarxes socials i fer front a desafiaments digitals com el discurs d'odi, la desinformació i la manipulació.

Tots els intermediaris en línia que ofereixin els seus serveis en el mercat europeu han d'ajustar-se a les previsions de la DSA, amb independència de si estan establerts a dins o a fora de la UE. No obstant això, les seves obligacions varien en funció del seu paper, mida i impacte en l'ecosistema en línia. Així, la nova norma europea diferencia entre serveis d'intermediació que ofereixen infraestructures de xarxa, com els proveïdors d'accés a internet o els registradors de noms de domini; serveis d'allotjament de dades, com els serveis al núvol o l'allotjament web; plataformes en línia que reuneixen venedors i consumidors, com els mercats en línia o les plataformes de mitjans socials; i plataformes en línia o buscadors de molt gran abast, aquells que tinguin més de 45 milions d'usuaris (un 10% de la població de la UE) i que, a judici de les autoritats europees, plantegin riscos sistèmics especials relacionats amb la difusió de continguts il·lícits i nocius per a la societat.

Si bé tots ells hauran de complir amb les noves obligacions de transparència de les seves condicions d'operació —per exemple, en relació amb el funcionament dels seus algorismes i dels seus sistemes de moderació de continguts o a la publicitat—⁵ i quan difonguin continguts hauran de crear mecanismes de detecció i alerta per als que puguin ser il·lícits i respondre als requeriments dels usuaris en aquest sentit,⁶ les plataformes i els motors de cerca de molt gran abast tindran un règim especial. Les seves obligacions addicionals inclouen l'elaboració d'avaluacions anuals externes dels riscos potencials dels seus serveis en línia per als drets fonamentals i dels menors, per exemple, amb l'exposició de productes o continguts il·lícits o la difusió de desinformació, i l'aplicació de mesures per reduir aquests riscos. La seva supervisió serà assumida, directament, per la Comissió. Cada Estat membre, d'altra banda, haurà de designar, almenys, una autoritat encarregada de l'aplicació i la supervisió del compliment de la DSA.

Després de la seva entrada en vigor, totes les plataformes en línia havi- en de comunicar a les autoritats europees en el termini de tres mesos (abans del 17 de febrer de 2023) el seu nombre d'usuaris finals actius,

3. Reglamento (UE) 2022/2065 del Parlamento Europeo y del Consejo de 19 de octubre de 2022 relativo a un mercado único de servicios digitales y por el que se modifica la Directiva 2000/31/CE (Reglamento de Servicios Digitales). eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022R2065&from=ES

4. Reglamento (UE) 2022/1925 del Parlamento Europeo y del Consejo de 14 de septiembre de 2022 sobre mercados disputables y equitativos en el sector digital y por el que se modifican las Directivas (UE) 2019/1937 y (UE) 2020/1828 (Reglamento de Mercados Digitales). eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=C.ELEX:32022R1925&from=EN

5. Les noves obligacions que preveu la DSA en matèria de publicitat inclouen la prohibició dels anuncis selectius a les plataformes en línia dirigits a menors o que utilitzen categories especials de dades personals, com l'ètnia, les opinions polítiques o l'orientació sexual. Vegeu: commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/digital-services-act-ensuring-safe-and-accountable-online-environment_en

6. La DSA manté la regla de l'exempció de responsabilitat condicional, segons la qual aquells serveis que allotgen continguts de tercers no són responsables d'aquests continguts, tret que sàpiguen que són il·lícits i, en saber-ho, no actuïn per eliminar-los. Es conserva, així, la prohibició d'imposar obligacions de control *ex ante* als prestadors de serveis digitals. D'altra banda, entre les garanties que dona la llei als usuaris hi ha la possibilitat d'impugnar les decisions dels moderadors de continguts de les plataformes.

La Llei de mercats digitals es proposa garantir la igualtat de condicions de totes les empreses digitals, amb independència de la seva dimensió i vetllant, de manera especial, perquè cap gran plataforma en línia actuï com a “guardià d'accés”

.....

per tal que la Comissió avalués si han de ser designades com a plataformes o motors de cerca de molt gran abast. Les que rebin aquesta qualificació disposaran de quatre mesos per adaptar-se al compliment de les obligacions derivades de la DSA, norma que serà plenament aplicable el 17 de febrer de 2024 a tots els actors inclosos en el seu àmbit d'aplicació. L'incompliment d'aquest reglament pot arribar a suposar multes de fins al 6% de la facturació mundial de l'intermediari que l'infringeixi.

La Llei de mercats digitals (DMA), per la seva part, actualitza la Directiva 2000/31/CE⁷ sobre el comerç electrònic, amb el propòsit, entre d'altres objectius, d'incloure mesures i polítiques antimonopoli que responguin als desafiaments generats per l'evolució del mercat digital i, en particular, per la posició que hi tenen en ell les grans plataformes en línia, la simple presència de les quals obstaculitza, quan no impedeix, la competència, i a les quals la norma es refereix com a “guardians d'accés” al mercat digital. Aprovat pel Consell el 18 de juliol de 2022, aquest reglament es proposa garantir la igualtat de condicions de totes les empreses digitals, amb independència de la seva dimensió i vetllant, de manera especial, perquè cap gran plataforma en línia actuï com a “guardià d'accés”, és a dir, que controlant, almenys, un dels serveis de plataforma considerats com a bàsics (mercats en línia, cercadors, xarxes socials, serveis al núvol i serveis de publicitat) pugui abusar de la seva posició per capturar una part desmesurada del valor dels mercats.

La norma introdueix criteris quantitius que precisen la definició del concepte de “guardià d'accés”: són plataformes amb més de 45 milions d'usuaris finals mensuals i més de 10.000 usuaris empresarials actius establerts a la UE i que presenten un volum de negoci d'almenys 7.500 milions d'euros a la UE en els tres últims anys o un valor de mercat d'almenys 75.000 milions d'euros en l'últim exercici. Correspon a la Comissió decidir quines empreses reuneixen aquests requisits.

Una de les novetats de la DMA és el caràcter asimètric de les obligacions que imposa, donat que no totes les plataformes reben el mateix tracte. S'aplica, fonamentalment, als “guardians d'accés” i, a diferència de la vigilància *ex post* dels continguts digitals que imposa la DSA, estableix mesures preventives *ex ante* de possibles errors del mercat, com prohibicions clares de pràctiques que poden generar competència deslleial. Així, a partir de maig de 2023 les grans plataformes no podran classificar els seus propis productes o serveis de manera més favorable que els d'altres participants en el mercat; preinstal·lar aplicacions o programes ni impedir que els usuaris els desinstal·lin fàcilment; imposar la instal·lació per defecte de software predeterminat (per exemple, un navegador web) en instal·lar el sistema operatiu; impedir que els desenvolupadors utilitzin plataformes de pagament de tercers per vendre aplicacions, ni reutilitzar les dades personals recollides durant la presentació d'un servei per prestar-ne un altre. Hauran de garantir, a més, per exemple, l'accés dels usuaris professionals a les seves dades de rendiment de comercialització o de publicitat a la plataforma o que donar-se de baixa dels seus serveis sigui tan fàcil com subscriure-s'hi, i també hauran d'informar a la Comissió de les adquisicions i fusions que portin a terme. La infracció d'aquestes normes pot ser sancionada amb

7. Directiva 2000/31/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 8 de junio de 2000, relativa a determinados aspectos jurídicos de los servicios de la sociedad de la información, en particular el comercio electrónico en el mercado interior (Directiva sobre el comercio electrónico). eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/ALL/?uri=celex:32000L0031

una multa de fins al 10% del volum de negoci mundial de l'infractor i pot elevar-se al 20% en cas de reincidència (CONSEJO EUROPEO, 2022).

També l'any 2022, la Comissió Europea va presentar la seva proposta de llei europea de llibertat dels mitjans de comunicació⁸ (Media Freedom Act o MFA), pendent a principis de 2023 de discussió i aprovació pel Parlament Europeu i el Consell, i el Codi reforçat de bones pràctiques en matèria de desinformació (EUROPEAN COMMISSION, 2022), important iniciativa de corregulació amb els actors del sector privat, entre el quals figuren plataformes com Google, Facebook, Twitter o TikTok, i empreses com Microsoft, que revisa i actualitza la pionera iniciativa adoptada en aquest sentit el 2018.

La MFA, que en tant que reglament europeu serà d'aplicació directa en els països membres de la UE quan s'aprovi i entri en vigor, parteix del reconeixement explícit que els mitjans de comunicació no són, en paraules de la presidenta de la Comissió Europea, Ursula Von der Leyen, "simples empreses comercials" i que la seva independència és essencial per defensar la democràcia (COMISIÓN EUROPEA, 2021). La norma proposada preveu mesures, entre d'altres objectius, per protegir la llibertat editorial dels mitjans de comunicació públics i privats, augmentar la transparència de la seva propietat, millorar la protecció de les fonts periodístiques, prevenir l'ús de programes espia contra els mitjans i els periodistes, augmentar la transparència i l'objectivitat dels sistemes de mesurament d'audiències, donada la seva repercussió en els preus de la publicitat, garantir un repartiment transparent, objectiu, proporcionat i no discriminatori de la publicitat institucional entre els mitjans de comunicació⁹ i garantir que els Estats membres avaluin les concentracions en el mercat dels mitjans que puguin tenir repercussions significatives en el pluralisme mediàtic i la independència editorial. Fidel a la seva pràctica de no adoptar legislació anticoncentració específica per al sector mediàtic, essent aquesta una qüestió que s'ha considerat tradicionalment competència dels Estats membres, la Comissió no inclou en la seva proposta de MFA disposicions per impedir les concentracions en aquest mercat ni fixa llindars específics en aquest sentit.

La norma, finalment, preveu la creació d'un Consell Europeu de Serveis dels Mitjans de Comunicació, que estarà format per les autoritats nacionals responsables de la matèria i substituirà el Grup d'Entitats Reguladores Europees per als Serveis de Comunicació Audiovisual (ERGA, per la seva denominació en anglès), establert per la DSCA. Aquest organisme vetllarà per l'aplicació de la MFA i del conjunt de legislació europea sobre mitjans de comunicació, exercirà funcions d'assessorament especialitzat sobre la matèria, es pronunciarà sobre les mesures nacionals i sobre les concentracions en el mercat mediàtic que repercuteixin en la llibertat i el pluralisme del sector i promourà la cooperació entre els reguladors nacionals de mitjans de comunicació.

La presentació d'aquesta proposta normativa es va acompanyar de l'adopció d'una recomanació complementària per salvaguardar la independència editorial dels mitjans¹⁰ i va completar, d'una banda, les iniciatives relacionades amb la viabilitat, la resiliència i la transformació digital del sector dels mitjans de comunicació desplegades en el marc del Pla d'acció pels mitjans de comunicació i digitals que va llançar la

8. *Propuesta de reglamento del Parlamento Europeo y del Consejo por el que se establece un marco común para los servicios de medios de comunicación en el mercado interior (Ley europea de libertad de los medios de comunicación) y se modifica la Directiva 2010/13/UE.* eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022PC0457&from=EN

9. Respecte a la publicitat institucional, una matèria que no havia estat objecte fins ara d'una regulació específica per la UE, la MFA preveu que les autoritats i les empreses públiques publiquin informació detallada sobre les seves despeses de contractació de publicitat en mitjans de comunicació, inclosa la relació dels mitjans beneficiats i els imports contractats amb cada un d'ells.

10. *Recomendación (UE) 2022/1634 de la Comisión de 16 de septiembre de 2022 sobre salvaguardas internas para la independencia editorial y la transparencia de la propiedad en el sector de los medios de comunicación.* Brusel·les, 16 de setembre. eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022H1634&from=EN

Comissió el desembre de 2020 i, de l'altra, la Recomanació de la Comissió de 16 de setembre de 2021 sobre la seguretat dels periodistes¹¹ i la Recomanació de la Comissió del 27 d'abril de 2022 per a la protecció dels periodistes i els defensors dels drets humans davant de litigis abusius que busquen intimidar-los i silenciar-los (SLAPP, per la seva denominació en anglès)¹² —tramitada, a més, com a proposta de directiva.

3. Les polítiques de comunicació del govern espanyol

El bienni 2021–2022 ha estat marcat en l'escenari polític espanyol per l'adopció de mesures de recuperació econòmica per fer front als efectes negatius de la pandèmia de la Covid-19 i, a partir del març de 2022, de la guerra d'Ucraïna. La situació de govern en minoria ha obligat l'Executiu de coalició del Partit Socialista Obrer Espanyol (PSOE) i Unides Podem (UP) a establir una dinàmica de constant negociació amb altres partits de l'arc parlamentari, com Esquerra Republicana de Catalunya (ERC), el Partit Nacionalista Basc (PNB) o EH Bildu, entre d'altres, per aconseguir l'aprovació de les mesures proposades. Fruit d'aquest intens exercici de cerca d'acords i de suports, i amb un retard de quasi dos anys en la transposició de la Directiva europea 2018/1808 de serveis de comunicació audiovisual (DSAV), el juliol de 2022 es va aprovar, finalment, la nova Llei general de comunicació audiovisual (LGCA).

Aquest clima de diàleg i negociació va permetre així mateix desbloquejar el nomenament al Parlament espanyol d'un nou consell d'administració i un nou president per a RTVE (CASTRO i ADURIZ, 2021). Un any i mig més tard, tanmateix, ja no fou possible consensuar la substitució per designació parlamentària del màxim executiu de RTVE després de la seva dimissió, fet que va derivar en el nomenament pel Consell d'Administració de l'ens d'una presidència interina, els poders de la qual ha incrementat el Govern d'Espanya mitjançant una reforma dels Estatuts Socials de RTVE.

En un altre ordre de coses, el Reial decret-llei 24/2021 de drets d'autor en el mercat digital (entre altres matèries que abasta) acabà amb la denominada taxa Google, que es cobrava als serveis d'agregació de notícies des de 2014. I ja en l'àmbit de l'acció executiva del Govern d'Espanya en matèria de comunicació, destaquen la finalització del procés de subhasta de la banda 694–790 MHz (coneguda com la franja 700 MHz) a operadors de telecomunicacions, per desplegar les xarxes 5G; l'ampliació per reial decret¹³ fins a febrer de 2024 del termini perquè els canals de TDT emetin únicament en alta definició; i la prestació i el llançament del pla d'inversions per a l'impuls del sector audiovisual "Espanya Hub Audiovisual d'Europa", amb una inversió pública prevista de 1.603 milions d'euros per al període 2021–2025.

3.1. Nova Llei general de comunicació audiovisual

Quasi dos anys després de la data límit establerta per la UE, i després d'una denúncia de la Comissió Europea davant el Tribunal de Justícia

11. *Recomendación (UE) 2021/1534 de la Comisión de 16 de septiembre de 2021 sobre la garantía de la protección, la seguridad y el empoderamiento de los periodistas y los otros profesionales de los medios de comunicación en la Unión Europea.* eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=CELEX:32021H1534

12. *Recomendación (UE) 2022/758 de 27 de abril de 2022 sobre la protección de periodistas y defensores de los derechos humanos que participan en la esfera pública frente a procedimientos judiciales manifestamente infundados o abusivos ("demandas estratégicas contra la participación pública").* eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=CELEX:32022H0758

13. *Real decreto 16/2023, de 17 de enero, por el que se modifican el Reglamento sobre el uso del dominio público radioeléctrico, aprobado por Real decreto 123/2017, de 24 de febrero, y el Real decreto 391/2019, de 21 de junio, por el que se aprueba el Plan Técnico Nacional de la Televisión Digital Terrestre y se regulan determinados aspectos para la liberación del segundo dividendo digital.* (BOE, 18–1–2023). boe.es/diario_boe/txt.php?lang=ca&id=BOE-A-2023-1192

de la UE pel retard (GIL, 2022), Espanya incorporà al juliol de 2022 al seu ordenament jurídic la Directiva (UE) 2018/1808 de serveis de comunicació audiovisual (DSCA). Ho va fer a través de l'aprovació de la Llei 13/2022, de 7 de juliol, general de la comunicació audiovisual (LGCA),¹⁴ que derogà l'anterior llei audiovisual de 2010. Formada per 10 títols i 166 articles —105 més que la seva predecessora—, la LGCA no es limita a transposar la directiva europea al dret espanyol, sinó que regula, també, la ràdio i els serveis sonors a petició (no inclosos en l'àmbit de la norma europea), diversos aspectes del servei públic de comunicació audiovisual, el sistema de finançament de RTVE i les formes i els mitjans per promoure la diversitat lingüística i cultural en l'àmbit audiovisual.

La LGCA, com la DSCA, respon a la necessitat d'adaptar la regulació a l'evolució de les formes de comunicació audiovisual i, en particular, a la convergència entre la televisió lineal i la provisió de continguts audiovisuals a internet, amb l'objectiu d'assegurar que els diferents prestadors de serveis que competeixen per la mateixa audiència i els mateixos ingressos estiguin subjectes a normes semblants. Així, i seguint el que està establert en la DSCA, la LGCA reconeix noves categories de servei i programes audiovisuals no previstes en l'anterior llei audiovisual, fet pel qual estén el seu àmbit d'aplicació a les plataformes de pagament en *streaming*, els serveis d'intercanvi de vídeos a través de plataforma (YouTube, TikTok, etc.) i, inclús, els “usuaris d'especial rellevància que utilitzin serveis d'intercanvi de vídeos a través de plataforma” (els anomenats *influencers*, *youtubers*, *streamers*, etc.) (art. 94 LGCA). En aquest últim cas, es preveu que un reglament concreti els requisits d'ingressos i d'audiència per considerar-los com a tals.

Tots aquests prestadors de serveis de comunicació audiovisual d'àmbit estatal, així com els prestadors de serveis audiovisuals radiofònics i sonors a petició, hauran d'inscriure's en un Registre Estatal de Prestadors de Serveis de Comunicació Audiovisual, dependent del Ministeri d'Afers Econòmics i Transformació Digital, l'organització i funcionament del qual estaven pendants encara de desenvolupament reglamentari en el moment d'escriure aquestes línies. Cal recordar, tanmateix, que la DSCA imposa el límit del principi de país d'origen, segons el qual els prestadors d'aquests serveis només estan subjectes a l'ordenament i la jurisdicció de l'estat membre en el qual tenen la seu. D'aquesta manera, per exemple, les obligacions imposades per la LGCA a plataformes de vídeo sota demanda únicament afecten empreses establertes a Espanya, com Movistar+, Filmin o FlixOlé, però no plataformes internacionals com Netflix, Amazon Prime o Disney+, subjectes a la legislació d'altres països de la UE.

En relació amb les obligacions de promoció d'obra audiovisual europea i diversitat lingüística, es manté la previsió que les televisions lineals reservin, almenys, el 51% del temps d'emissió anual de la seva programació a obres europees i la meitat d'aquest percentatge, com a mínim, a obres en castellà o en alguna de les llengües oficials de les comunitats autònomes (CA). Com a novetat, d'aquesta última subquota RTVE haurà de reservar un mínim del 15% a obres en algunes de les llengües oficials de les CA,¹⁵ reservant, almenys, un 10% per a cada una d'elles. Obligacions semblants s'imposen, també, a les plataformes de vídeo sota demanda, que hauran de reservar, almenys, un 30% del seu catàleg a obres europees,

La nova Llei general de comunicació audiovisual estén el seu àmbit d'aplicació a les plataformes de pagament en *streaming*, els serveis d'intercanvi de vídeos a través de plataforma i els anomenats *influencers*, *youtubers*, *streamers*, etc.

.....

14. Ley 13/2022, de 7 de julio, general de comunicación audiovisual. (BOE, 8-7-2022). boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2022-11311.

15. La LGCA preveu, a més, que les comunitats autònomes que tinguin llengua oficial puguin regular obligacions addicionals en aquest sentit per als mitjans públics en els seus corresponents territoris.

**La nova
llei elimina
l'obligació
general
de manca de
vinculació amb
un prestador
de serveis de
comunicació
audiovisual
i la limita a
no tenir-la amb
aquell prestador
amb el qual
es contracta**

.....

essent almenys la meitat d'aquest percentatge, en el cas d'aquelles subjectes a l'ordenament espanyol, obres en llengües oficials a Espanya i, d'aquesta subquota, almenys, el 40% en alguna de les llengües oficials de les CA, reservant, com a mínim, un 10% per a cada una d'elles. Les televisions lineals també hauran de reservar, com a mínim, un 10% del temps d'emissió total a obres europees de productores independents, però aquesta obligació no s'estén a les plataformes de vídeo en *streaming*.

Diverses d'aquestes mesures destinades a donar suport a la difusió de continguts en llengües de les comunitats autònomes, igual que la disposició addicional cinquena, que preveu la creació d'un fons d'ajuts al doblatge i el subtitulat en llengües cooficials dotat per l'Estat i les CA amb llengües oficials, o l'aprovació de la dotació amb 15 milions d'euros d'un altre fons d'ajuts a la producció en llengües cooficials diferents del castellà, s'introdueixen en la tramitació parlamentària de la norma, com a resultat de la negociació del PSOE i UP amb ERC per aconseguir el suport d'aquesta darrera formació política a la tramitació dels pressupostos generals de l'Estat (PGE) (EUROPA PRESS, 2021).¹⁶ Si bé ERC votà a favor de la tramitació i de l'aprovació dels PGE de 2022, s'oposà, finalment, a l'aprovació de la LGCA, igual que altres partits com Más Madrid, VOX, Junts per Catalunya, Geroa Bai i EH Bildu (EUROPA PRESS, 2022b). En el centre de la polèmica es va situar el canvi de la definició de productor independent, pactat pel PSOE amb el Partit Popular (PP) i Ciutadans, que eliminà l'obligació general de manca de vinculació amb un prestador de serveis de comunicació audiovisual i la limità a no tenir-la amb aquell prestador amb el qual es contracta, fet que permet a les productores dels grups de televisió i les plataformes ser considerades com a independents quan contracten amb altres operadors audiovisuals diferents. La totalitat de les associacions que representen la producció audiovisual espanyola alertaren en un comunicat conjunt de la greu amenaça que aquest canvi suposa per a la producció independent, el sector en el seu conjunt i la diversitat cultural (AECINE et al., 2022).

Respecte a l'obligació de finançament anticipat d'obra europea, la DSCA permet establir una excepció al principi de país de origen, de manera que els Estats poden estendre aquesta obligació als prestadors de serveis que es dirigeixin a audiències d'un estat membre diferent a aquell en el qual estan establerts. Així, la LGCA estén aquesta obligació que manté de l'anterior llei audiovisual, encara que modulada en funció del volum de facturació dels prestadors —en queden exempts aquells que tinguin ingressos inferiors a 10 milions de euros—, a plataformes de vídeo sota demanda com Netflix, Disney+ o HBO. En el cas de RTVE, estipula que el 70% del total que ha de destinar a finançar obra europea (el 6% dels seus ingressos) s'ha de destinar a producció independent en castellà o en les llengües oficials de les CA, amb una reserva expressa del 15% d'aquesta subquota per a aquestes últimes, de, com a mínim, el 30% a obres dirigides o creades exclusivament per dones, i del 45%, almenys, a pel·lícules de productors independents.

La LGCA introdueix les mesures previstes a la DSCA per augmentar la protecció dels menors, fet pel qual obliga a tots els prestadors a disposar d'un sistema de qualificació de continguts per edats i a les plataformes d'intercanvi de vídeos a desenvolupar sistemes de verificació d'edat. En

16. Vegeu, també, la nota de premsa emesa el mateix dia per ERC sobre aquest acord: [esquerra.cat/ca/erc-esquerra-acord-garanteix-catala-llei-audiovisual](https://www.esquerra.cat/ca/erc-esquerra-acord-garanteix-catala-llei-audiovisual)

referència a la publicitat, substitueix el límit de 12 minuts d'anuncis per hora a un màxim de 144 minuts entre les 6.00 i les 18.00 i de 72 entre les 18.00 i les 24.00, i prohibeix la publicitat subliminal i encoberta, de tabac, cigarrets electrònics i qualsevol publicitat que atempti contra la dignitat humana, fomenti la discriminació o se serveixi de la imatge de la dona amb caràcter vexatori. Restringeix, a més, les franges horàries per a la publicitat de begudes alcohòliques, esoterisme i paraciències, jocs d'atzar i apostes.

En relació amb els prestadors del servei públic audiovisual, la LGCA disposa que els mandats marc i els contractes programa que han de formar part del seu sistema de governança tindran una durada de vuit i quatre anys, respectivament. Finalment, es modifica el sistema de finançament de RTVE, per establir que hi contribueixin tots els agents que competeixen en el mercat audiovisual per la mateixa audiència: televisió lineal i sota demanda, en obert i de pagament, i plataformes d'intercanvi de vídeos que ofereixin els seus serveis a Espanya, amb independència que estiguin establerts en aquest o en un altre país de la UE. La seva aportació varia en funció del tipus d'operador del qual es tracti i es calcularà sobre els ingressos bruts d'explotació anuals facturats únicament per la seva activitat audiovisual a Espanya.

Tant aquesta norma com les emanades de la Unió Europea modelaran diversos aspectes del procés, encara en curs en finalitzar el 2022, d'actualització i de reforma de la Llei de comunicació audiovisual de Catalunya.

3.2. Fracàs de la renovació del govern de RTVE

En el capítol de polítiques de comunicació de l'anterior *Informe* s'explicava el malaguantat procés d'implementació del nou model de govern per a RTVE establert en la Llei 5/2017,¹⁷ que preveia la designació dels integrants del seu Consell d'Administració i de la presidència per dos terços del Parlament, després d'haver estat els candidats avaluats mitjançant un concurs públic. Si bé aquest darrer tràmit havia conclòs el desembre de 2018, la incapacitat dels grups parlamentaris de consensuar els nomenaments va bloquejar la renovació del govern de RTVE fins al 2021 i va mantenir al capdavant de la radiotelevisió pública estatal com a Administradora Única provisional Rosa María Mateo des de juliol de 2018. A finals de 2020 el procés de negociació política es va desbloquejar, amb la decisió, d'una banda, d'obviar en la proposta de candidats a sotmetre a votació parlamentària la valoració obtinguda en el concurs de mèrits i, de l'altra, amb un acord assolit el febrer de 2021 entre PSOE, UP, PP i PNB per consensuar la selecció dels futurs consellers i presidència de RTVE (RTVE, 2021), pacte molt criticat per la resta de les forces polítiques del Parlament espanyol. Fruit d'aquest acord, entre febrer i març de 2021 les Corts Generals aprovaren els nomenaments dels nous deu consellers de RTVE —només quatre d'ells havien passat el tall de qualitat establert en el concurs públic (BELMONTE, ÁLVAREZ DEL VAYO I HERNÁNDEZ, 2021)— i elegiren com a president el catedràtic de la Universitat Autònoma de Barcelona José Manuel Pérez Tornero, proposat pel PSOE.

El 2021 les Corts Generals aprovaren els nomenaments dels nous deu consellers de RTVE i elegiren com a president el catedràtic de la Universitat Autònoma de Barcelona José Manuel Pérez Tornero

17. *Ley 5/2017, de 29 de septiembre, por la que se modifica la Ley 17/2006, de 5 de junio, de la radio y la televisión de titularidad estatal, para recuperar la independencia de la Corporación RTVE y el pluralismo en la elección parlamentaria de sus órganos.* (BOE, 30-9-2017). boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2017-11091

El canvi legislatiu de 2021 reconeix als mitjans el dret a negociar de manera individual amb els agregadors de continguts la compensació per la indexació de les seves notícies, fet que s'ha traduït en la reobertura de Google News a Espanya el juliol de 2022

.....

Després d'un any i mig en el càrrec, Pérez Tornero va dimitir el setembre de 2022 per dificultats per governar RTVE, segons explicava en la seva carta pública de comiat (RTVE, 2022), i després d'haver perdut la confiança dels consellers proposats pel PSOE i UP (GÓMEZ i CUÉ, 2022). En aquest sentit, la seva presidència va estar marcada per importants discrepàncies públiques entre els consellers de RTVE entorn de decisions relacionades amb la política de nomenaments, la contractació de productores i professionals externs i l'estratègia de programació, que no va aconseguir millorar les xifres d'audiència heretades de Rosa María Mateo (MÉNDEZ, 2022). El clima d'enfrontament polític entre PSOE i PP no va permetre consensuar l'elecció parlamentària de la seva substituta, la periodista Elena Sánchez, que fou finalment designada com a presidenta interina pel Consell d'Administració de RTVE, amb el vot de cinc consellers i el rebuig dels Consells d'Informatius. En una decisió molt criticada per l'oposició, el Govern espanyol reformà els Estatuts Socials de RTVE al mes d'octubre per ampliar els poders inicialment atribuïts a una presidència interina.

3.3. Nova gestió dels drets de propietat intel·lectual dels mitjans

La transposició a la legislació espanyola el novembre de 2021 de la Directiva (UE) 2019/790 sobre drets d'autor en el mercat digital deixà sense efecte la coneguda com a taxa Google o cànon AEDE.¹⁸ Aprobada a Espanya el 2014 en el marc de la reforma de la Llei de propietat intel·lectual, i a petició de l'AEDE, imposava als serveis d'agregació de notícies el pagament d'una taxa per enllaçar i posar extractes breus de les informacions elaborades pels mitjans. La mesura, que convertia en irrenunciable el cobrament del *copyright* dels mitjans i posava la seva gestió en mans d'un organisme de gestió de drets d'autor, el Centro Español de Derechos Reprográficos (CEDRO) —raons que motivaren l'oposició frontal dels mitjans digitals agrupats en l'Associació Espanyola d'Editorials de Publicacions Periòdiques (GONZÁLEZ, 2014)—, havia provocat el tancament de Google News a Espanya el desembre de 2014.

El canvi legislatiu de 2021 reconeix als mitjans el dret a negociar de manera individual amb els agregadors de continguts la compensació per la indexació de les seves notícies, fet que s'ha traduït en la reobertura de Google News a Espanya el juliol de 2022. La mateixa norma, d'altra banda, estableix l'obligació de les plataformes d'intercanvi de continguts, com, per exemple, YouTube o TikTok, de respondre pels incompliments dels drets d'autor en els quals puguin incórrer aquests continguts si no es demostra que han fet tot el possible per evitar que es comparteixin o que tornin a carregar-se i que han actuat amb rapidesa quan el propietari d'aquests drets els ha avisat que s'estaven infringint.

4. Les polítiques de comunicació de la Generalitat

Com ja ocorria des de 2016, la Generalitat ha estat governada en el bienni 2021–2022 per una coalició formada per ERC i Junts per Catalunya (JxCat) després de les eleccions celebrades el 14 de febrer de 2021. Les urnes van donar la victòria en nombre de vots al Partit dels

18. AEDE és l'acrònim de l'extingida Associació d'Editors de Diaris Espanyols, refundada el 2017 i rebatejada aleshores com a Associació de Mitjans d'Informació (AMI).

Socialistes de Catalunya (PSC), però fou el binomi ERC- JxCat l'opció que va aconseguir els suports parlamentaris necessaris —en aquest cas, el de la CUP— per formar govern, presidit per Pere Aragonès. La coalició, no obstant això, es va trencar l'octubre de 2022, amb la sortida de JxCat del Govern, decidida per la seva militància en una consulta convocada arran de les discrepàncies amb els seus socis de coalició sobre el compliment de l'acord de govern (ORRIOLS, 2022). Aquesta situació ha obligat l'executiu d'Aragonès a buscar el suport d'altres partits polítics, com el PSC i En Comú Podem (ECP), per tirar endavant mesures tan rellevants com els pressupostos de la Generalitat de 2023, aprovats amb el vot en contra de la resta de forces polítiques del Parlament.

Amb anterioritat a aquesta ruptura, el desembre de 2021, ERC, JxCat i el PSC van arribar a un acord per nomenar els nous consellers i la presidència tant de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA) com del Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC), en el marc d'un pacte més ampli per renovar la cúpula d'altres institucions catalanes amb mandats caducats, com la CCMA i el CAC des de 2018 (PUENTE, 2021). D'aquesta manera, el Parlament nomenava entre febrer i març de 2022 els nous consellers i la presidència tant del CAC com de la CCMA, i a l'abril, el renovat Consell de Govern de la CCMA, presidit per la publicitària Rosa Romà, convocava un concurs per elegir la nova direcció dels seus mitjans, resolt el mes de juliol. A final d'any, la CCMA presentava un pla estratègic amb el qual aspira refundar-se per connectar millor amb els seus públics i ressituar-se en el nou ecosistema audiovisual.

Ja en relació amb l'Executiu, les competències en matèria de comunicació es repartiren inicialment entre la Secretaria de Comunicació del Govern i Mitjans de Comunicació, dependent del Departament de la Presidència, i la Secretaria de Difusió i Atenció Ciutadana, que depenia del Departament d'Economia i Hisenda. El 2022 el Departament de la Presidència es va reestructurar en dues ocasions. A la primera, es van separar en dues secretaries diferenciades la comunicació del Govern i les competències en matèria de mitjans —com la concessió d'ajuts—,¹⁹ mentre que en la segona, després de la sortida de JxCat del Govern, es va sumar a la Secretaria de Mitjans, dirigida per Oriol Duran, l'Àrea de Difusió —responsable de la publicitat institucional—. ²⁰ Entre les mesures polítiques adoptades per aquesta secretaria destaca la recuperació el 2022 dels ajuts a projectes que contribueixin al foment i la consolidació de l'espai català de comunicació, els quals havien deixat d'atorgar-se a mitjans comercials des de 2013 (SECRETARIA DE MITJANS DE COMUNICACIÓ I DIFUSIÓ, 2023). També l'any 2022, el Govern presentà un nou avantprojecte de llei de comunicació audiovisual de Catalunya, que en el moment d'escriure aquestes línies encara no havia estat remès al Parlament, on s'estava tramitant una proposició de llei de modificació de l'actual llei audiovisual de Catalunya presentada pel grup parlamentari de JxCat el setembre de 2021.

4.1. Renovació dels òrgans de govern de la CCMA i del CAC

L'acord assolit el desembre de 2021 entre ERC, JxCat i el PSC per possibilitar la renovació pendent de la cúpula de diverses institucions públiques catalanes es va traduir en el fet que el 2022 el Parlament va

El Parlament nomenà entre febrer i març de 2022 els nous consellers i la presidència tant del CAC com de la CCMA, i a l'abril, el renovat Consell de Govern de la CCMA, presidit per la publicitària Rosa Romà, convocava un concurs per elegir la nova direcció dels seus mitjans, resolt el mes de juliol

19. Decret 19/2022, de 8 de febrer, de reestructuració del Departament de la Presidència. dogc.gencat.cat/ca/document-del-dogc/?documentId=919871

20. Decret 289/2022, de 2 de novembre, de reestructuració del Departament de la Presidència. dogc.gencat.cat/ca/document-del-dogc/?documentId=941543

Per primera vegada en la seva història, el 2022 la CCMA va convocar un concurs públic per renovar la direcció de Televisió de Catalunya i de Catalunya Ràdio, el qual es va resoldre a favor de Sígrfid Gras i de Jordi Borda, respectivament

.....

21. *Llei 7/2019, del 14 de novembre, de modificació de la Llei 2/2000, del Consell de l'Audiovisual de Catalunya, i de la Llei 11/2007, de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals.* portaljuridic.gencat.cat/ca/document-del-pjur/?documentId=861782

22. *Acord 82/2016, de 3 de novembre, del Ple del Consell de l'Audiovisual de Catalunya.* cac.cat/sites/default/files/migrate/actuacions/Continguts/Acord_82_Punt_Avui_Proximitat.pdf

aconseguir el consens necessari de dos terços dels seus diputats previst a la llei que el 2019 havia modificat la forma d'elecció dels consellers i presidents del CAC i de la CCMA per procedir a renovar els seus òrgans de govern.²¹ Així, al febrer foren nomenats els nous cinc consellers del CAC i, entre ells, el seu president. Per a aquest últim càrrec es va designar el periodista Xevi Xirgo, proposat per JxCat i fins aleshores director d'*El Punt Avui* —el projecte televisiu del qual, El Punt Avui Televisió, havia estat sancionat pel CAC el 2016 per incomplir les obligacions en matèria de programació de proximitat establertes a la llei audiovisual catalana—,²² a més d'autor d'una biografia de Carles Puigdemont, fets que van alimentar la polèmica sobre la seva elecció (EUROPA PRESS, 2022a). Els quatre consellers restants del regulador audiovisual català van ser proposats pel PSC (Enric Casas i Rosa Maria Molló) i per ERC (Laura Pinyol i Miquel Miralles). Entre els primers acords adoptats pel nou govern del CAC destaca la resolució del concurs públic convocat el novembre de 2020 per a l'adjudicació de sis llicències de ràdio FM de titularitat privada, previstes en el Pla tècnic nacional de radiodifusió sonora de 2006, que foren atorgades tres d'elles al grup Canal Taronja i les altres tres a Catbroadcast Publicitat (Gum FM).

El març li va tocar el torn a la CCMA. La llei de 2019 incrementà el nombre dels seus consellers de sis a set i aquest fou el nombre de candidats la idoneïtat dels quals es va demanar d'avaluar al renovat CAC. Amb el beneplàcit del regulador de l'audiovisual, la llista de candidats consensuada per ERC, JxCat i el PSC fou validada en el Parlament amb els vots favorables d'aquests grups parlamentaris i el vot contrari de la resta de forces polítiques de la cambra, que qualificaren el procediment d'elecció de “repartiment de cadires entre tres partits” per nomenar persones amb “una marcada afinitat política” (ROVIRA, 2022). La publicista Rosa Romà, a qui l'oposició situava en l'òrbita d'ERC, fou elegida presidenta de la CCMA, mentre que la vicepresidència fou per a l'exconsellera de Cultura i antiga diputada per CiU i Junts pel Sí Àngels Ponsa.

Per primera vegada en la seva història, i seguint les previsions de la llei de 2019, l'abril de 2022 la CCMA va convocar un concurs públic per renovar la direcció de Televisió de Catalunya (TVC) i de Catalunya Ràdio. Simultàniament, cessava els directors de les dues àrees —Vicent Sanchis i Saül Gordillo, respectivament— i col·locava al capdavant d'elles, en situació d'interinitat, els qui havien estat fins aleshores els seus subdirectors: Sígrfid Gras en el cas de la televisió i Jordi Borda en el de la ràdio. Malgrat la voluntat de transparència, el concurs va presentar diverses opacitats: no es va conèixer el pes que s'atorgava en l'avaluació de les candidatures als diferents mèrits requerits, no es va fer públic el nom dels candidats que s'hi van presentar, a excepció del dels guanyadors, i no es van conèixer els criteris amb els quals es va conformar la comissió de valoració que avaluà els candidats ni la identitat dels seus membres —en aquest cas, fins una vegada finalitzat el procés— (GUTIÉRREZ, 2022). El concurs es va resoldre al juliol, a favor dels directors interins de la televisió i de la ràdio públiques catalanes.

Els nomenaments de noves direccions per a TVC i Catalunya Ràdio formaven part del pla de reestructuració per impulsar la transformació de la CCMA anunciat per Rosa Romà al Parlament. Al desembre,

L'equip de govern de la CCMA presentava el seu pla estratègic, orientat a arribar a nous públics i, sobretot, a les generacions més joves, i a desenvolupar una oferta global de serveis i continguts en català adaptada a les noves tendències de consum. Central en aquesta estratègia és la plataforma digital de continguts, transmèdia i interactiva, que posarà en marxa la CCMA entre setembre de 2023 —primera fase— i mitjans de 2024 —segona fase— (TV3, 2023) i el cost de la qual s'ha pressupostat en 30 milions d'euros. Aquesta quantitat coincideix amb l'increment de l'aportació del Departament de la Presidència de la Generalitat al pressupost de la CCMA aprovat en els pressupostos catalans de 2023 (COMUNICACIÓ 21, 2023). Aquesta aportació fou de 256,15 milions el 2021 i de 273,26 el 2022, quantitats superiors a les inicialment previstes i que van permetre compensar, parcialment, les baixes xifres d'ingressos publicitaris —48,48 milions el 2021 i 47,6 el 2022— i afrontar el 2022 la previsió de pèrdues.²³ Romà ja havia advertit que l'augment de 32 milions d'euros aprovat per a 2023 es quedava molt curt en relació amb els 100 milions en què el seu equip ha xifrat les necessitats pressupostàries addicionals de la CCMA, que seguia a principis de 2023 sense comptar amb un contracte programa.

5. Conclusions

La creixent importància en l'ecosistema comunicatiu d'actors econòmics privats d'abast global dificulta la possibilitat i el marge d'intervenció dels poders públics catalans per regular la configuració i el funcionament del sistema de comunicació català. Com hem vist en aquest capítol, són les autoritats europees les que han començat a regular el nou escenari comunicatiu, en el qual se superposen les activitats d'agents econòmics de molt divers abast i naturalesa. Queda per veure quina forma i desenvolupament adopta, finalment, la futura Llei europea de llibertat del mitjans de comunicació, però en aquest escenari es revela de particular importància participar de forma activa en els espais polítics de debat i decisió a la UE.

A partir de les previsions de les normes europees i en el marc de possibilitats definit en la nova llei audiovisual espanyola, està pendent l'actualització de la llei audiovisual catalana per adaptar-la a la realitat comunicativa de la tercera dècada del segle XXI. Amb ella s'haurà de donar resposta a les amenaces que aquesta genera tant amb relació al pluralisme i la diversitat com a la circulació massiva de desinformació i continguts maliciosos. Cal esperar en aquest sentit, per exemple, una redefinició i un reforç de les funcions del CAC, igual que una aposta decidida pel foment de l'alfabetització mediàtica i un replantejament de la missió i les obligacions dels prestadors del servei públic audiovisual català, per incorporar les línies estratègiques identificades ja en l'elaboració del Mandat marc del sistema públic audiovisual per a 2020–2026.

La CCMA adquireix en aquest escenari de canvis una importància cabdal, com a motor i referència de l'articulació de les noves formes de producció cultural catalana amb els variables modes de producció, circulació i consum de la informació i la cultura en les societats digitals.

La creixent importància en l'ecosistema comunicatiu d'actors econòmics privats d'abast global dificulta la possibilitat i el marge d'intervenció dels poders públics catalans per regular la configuració i el funcionament del sistema de comunicació català

.....

23. Comunicació personal amb la direcció de l'Oficina d'Estratègia Corporativa i del Consell de Govern de la CCMA.

**Caldrà fer front
també a la revisió
crítica del model
de finançament de
la CCMA, que va
generar un dèficit
de quasi 5 milions
el 2022, i de la
seva estructura
de costos,
tensionada
parcialment
pel pes dels
costos laborals**

.....

No s'ha de perdre de vista, a més, que el futur de la televisió per ones terrestres es decidirà a la Conferència Mundial de Radiocomunicacions que tindrà lloc a Dubai a finals de 2023 i que haurà d'adoptar una decisió sobre l'ús de la banda de l'espectre que actualment ocupa la TDT, la coneguda com a banda sub700 MHz (470–694 MHz). Després d'anys de dificultats per renovar la seva direcció i el seu projecte, sembla ser que el procés de transformació de la CCMA i de redefinició del seu paper podrà posar-se en marxa sota el mandat de l'actual equip directiu. Caldrà fer front de manera paral·lela a la revisió crítica del seu model de finançament, que va generar un dèficit de quasi 5 milions el 2022, i de la seva estructura de costos, tensionada parcialment pel pes dels costos laborals, que suposen més del 55% del seu pressupost.

Finalment, en relació amb el foment econòmic del sector, està pendent una adaptació creativa de les polítiques d'ajuts als mitjans a les noves formes d'innovació en la producció i la distribució de continguts. En l'altra banda de la balança se situen decidits projectes d'impuls al sector audiovisual català com el *hub* digital Catalunya Media City, que la Generalitat espera tenir acabat abans de 2030.

6. Referències

AECINE, DIBOOS, MAPA, PIAF, PROA, PROFILM, PLATAFORMA AUDIOVISUAL DE PRODUCTORAS INDEPENDIENTES i PATE PRODUCTORES AUDIOVISUALES (2022): "Comunicado urgente". Madrid, 19 de maig. asociacionappa.es/wp-content/uploads/2022/05/2022_05_19_Comunicado_Productores_Audiovisuales.pdf

BELMONTE, E; ÁLVAREZ DEL VAYO, M.; HERNÁNDEZ, A. (2021): "Solo 4 de los 10 nuevos miembros del Consejo de Administración de RTVE pasaron el corte del concurso". *Civio*, 29 de març. civio.es/el-boe-nuestro-de-cada-dia/2021/03/29/solo-4-de-los-10-nuevos-miembros-del-nuevo-consejo-de-administracion-de-rtve-pasaron-el-corte-del-concurso

CASTRO, I.; ADURIZ, I. (2021): "PSOE, PP, Unidas Podemos y PNV acuerdan la renovación del consejo de administración de RTVE que presidirá José Manuel Pérez Tornero". *Vertele*, 25 de febrer. vertele.eldiario.es/noticias/psoe-pp-podemos-pnv-rtve_1_7398839.html

COMISIÓN EUROPEA (2021): "Discurso sobre el estado de la Unión de 2021 pronunciado por la presidenta Von der Leyen". Estrasburg, 15 de setembre. ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/es/speech_21_4701

COMUNICACIÓ 21 (2023): "L'acord entre Govern i PSC preveu aportar 32 milions més a la CCMA i estudiar la integració de l'ACN". *Comunicació 21*, 1 de febrer. comunicacio21.cat/noticies/lacord-entre-govern-i-psc-preveu-aportar-32-milions-mes-a-la-ccma-i-estudiar-la-integracio-de-lacn

CONSEJO EUROPEO (2022): "Paquete sobre servicios digitales". Brussel·les, 26 d'octubre. consilium.europa.eu/es/policies/digital-services-package/#dsa

EUROPA PRESS (2021): "El acuerdo con ERC para la ley audiovisual reserva 15 millones para series en catalán y un fondo para pagar doblajes".

Europa Press, 15 de desembre. europapress.es/nacional/noticia-ley-audiovisual-reservara-cada-ano-15-millones-series-catalan-creara-fondo-costear-doblajes-20211215134945.html

EUROPA PRESS (2022a): “El Parlament nombra al periodista Xevi Xirgu como presidente del CAC”. *Europa Press*, 10 de febrer. europapress.es/catalunya/noticia-parlament-nombra-periodista-xevi-xirgu-presidente-cac-20220210182011.html

EUROPA PRESS (2022b): “El Senado aprueba definitivamente la Ley Audiovisual, gracias al apoyo del PNV y la abstención del PP”. *Europa Press*, 22 de juny. europapress.es/cultura/cine-00128/noticia-senado-aprueba-definitivamente-ley-audiovisual-gracias-apoyo-pnv-abstencion-pp-20220622144849.html

EUROPEAN COMMISSION (2022): “2002 Strengthened Code of Practice on Disinformation 2022”. Brussel·les, 16 de juny. digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/2022-strengthened-code-practice-disinformation

GIL, A. (2022): “Bruselas lleva a España ante los tribunales por no transponer la directiva de servicios de comunicación audiovisual”. *elDiario.es*, 19 de maig. eldiario.es/economia/bruselas-lleva-espana-tribunales-no-transponer-directiva-servicios-comunicacion-audiovisual_1_9007007.html

GÓMEZ, R.; CUÉ, C. (2022): “El presidente de RTVE dimite al perder el apoyo del PSOE y Unidas Podemos”. *El País*, 26 de setembre. elpais.com/espana/2022-09-26/el-presidente-de-rtve-prepara-su-dimision-al-perder-el-apoyo-del-psoe-y-unidas-podemos.html?ssm=TW_CM&utm_source=Twitter#Echobox=1664208710

GONZÁLEZ M. (2014): “Seis consecuencias esperables de la aprobación del Canon AEDE”. *Xataka*, 16 d’octubre. xataka.com/aplicaciones/seis-consecuencias-esperables-de-la-aprobacion-del-canon-aede

GUTIÉRREZ, A. (2022): “LA CCMA cessa Sanchis i Gordillo i es conjura per tenir nous directors al setembre”. *Ara*, 27 d’abril. ara.cat/media/ccma-cessa-sanchis-gordillo-conjura-nous-directors-setembre_1_4353181.html

MÉNDEZ, M. (2022): “Dimite José Manuel Pérez Tornero como presidente de RTVE arrinconado por las críticas a su gestión”. *Vertele*, 26 de setembre. vertele.eldiario.es/noticias/jose-manuel-perez-tornero-rtve-dimite-deja-presidencia-arrinconado-propia-gestion_1_9570093.html?utm_source=onesignal&utm_medium=push&utm_campaign=2022-09-26-LTIMA-HORA

ORRIOLS, N. (2022): “Junts surt del Govern i qüestiona la ‘legitimitat’ d’Aragonès”. *Ara*, 8 d’octubre. ara.cat/politica/junts-decideix-sortir-govern_1_4511321.html

PUENTE, A. (2021): “PSC, ERC y Junts cierran un acuerdo para renovar la cúpula de TV3 y Catalunya Ràdio”. *elDiario.es*, 22 de desembre. eldiario.es/catalunya/psc-erc-junts-cierran-acuerdo-renovar-cupula-tv3-catalunya-radio_1_8604759.html

ROVIRA, M. (2022): “La candidata a presidir la empresa gestora de TV3 llama a una ‘refundación’”. *El País*, 7 de març. elpais.com/espana/catalunya/2022-03-07/la-candidata-a-presidir-la-empresa-gestora-de-tv3-llama-a-una-refundacion.html?event_log=oklogin

RTVE (2021): “PSOE y PP llegan a un acuerdo para la renovación del Consejo de Administración de RTVE”. *rtve.es*, 25 de febrer. rtve.es/noticias/20210225/acuerdo-renovacion-consejo-administracion-rtve/2079152.shtml

RTVE (2022): “Carta del Presidente de la Corporación RTVE”. *rtve.es*, 26 de setembre. rtve.es/rtve/20220926/carta-del-presidente-corporacion-rtve/2403772.shtml

SECRETARIA DE MITJANS DE COMUNICACIÓ I DIFUSIÓ. GENERALITAT DE CATALUNYA(2023): “El Govern recupera les subvencions a projectes de mitjans de comunicació”. Barcelona: Secretaria de Mitjans de Comunicació i Difusió (Generalitat de Catalunya), 2 de març. mitjansdecomunicacio.gencat.cat/ca/actualitat/detalls/Noticia/govern-recupera-subvencions-projectes-mitjans-comunicacio

TV3 (2023): “La CCMA tindrà una nova OTT de continguts en català”. TV3, 15 de març. ccma.cat/tv3/la-ccma-tindra-una-nova-ott-de-continguts-en-catala/noticia/3217934/